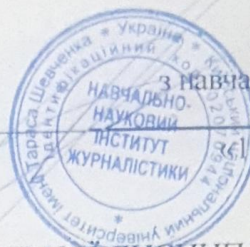

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут журналістики

Кафедра соціальних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Віталій КОРНЕСВ
» вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАПСИХОЛОГІЯ

для студентів

галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність: 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»
освітній рівень: перший, бакалавр
освітньо-професійна програма: *Ведучий програм телебачення; кіно-, телеоператорство; сценарна майстерність і режисура кіно та телебачення; звукорежисура*
дисципліна: обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Белінська І.В., к.філол.н., асистент кафедри соціальних комунікацій

Продлонговано:

на 2022/2023 н.р.

на 20__/20__ н.р.

[Signature] (Анастасія ВОЛОБУЄВА) «29» серпня 2022 р.

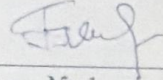
() «__» 20__ р.

КИЇВ – 2021

Розробник: **Белінська Інна Володимирівна**, кандидат філологічних наук,
асистент кафедри соціальних комунікацій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальних комунікацій

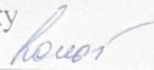

Юрій БОНДАР

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

Анастасія ВОЛОБУЄВА

1. Мета дисципліни «Медіапсихологія» – дати цілісне уявлення про психологічні особливості інформаційного суспільства, про новітні виклики та ризики сучасного медіапростору та феномени, що у ньому існують. Вчити студентів готувати аудіо та відео матеріали з урахуванням новітніх феноменів інформаційного суспільства; формувати у студентів професійну медіакомпетентність.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* історію, теорію мистецтва (культури), специфіку його видів як творчого відображення дійсності та специфічної форми суспільної свідомості, людської діяльності.

2. *Вміти* встановлювати факти маніпуляції у медіа, розрізняти фейкові та достовірні новини.

3. *Розуміти* творчий характер діяльності журналіста.

4. *Володіти елементарними навичками* роботи за допомогою новітніх комунікаційно-інформаційних технологій.

3. Анотація навчальної дисципліни. Це обов'язкова навчальна дисципліна для студентів 4-го курсу бакалаврату. Загострення потреби у знаннях журналістів з медіапсихології пов'язано з розгортанням інформаційно-психологічної війни, ескалацією агресії, захопленням території України. Журналісти повинні адекватно реагувати на виклики сьогодення: збалансовано подавати інформацію про воєнні дії на Донбасі, анексію Криму, про вимушено переміщених осіб, а також уникати медійної ретравматизації постраждалих, нанесення медіатравми війни як нової форми деструктивних медійних впливів при висвітленні трагічних подій. Виробники та споживачі інформації повинні прагнути до розширення прав і свободи самовираження людей, забезпечення рівноправного доступу до інформації та знань і сприяння формуванню вільної, незалежної й плюралістичної медіаінформаційної системи. Водночас важливими є знання про результати деструктивних медіавпливів, особливості функціонування різноманітних феноменів інформаційного суспільства, про медіазалежність та наслідки інфодемії та дезінфодемії.

4. Завдання (навчальні цілі):

1) Дати розуміння основних тенденцій розвитку інформаційного суспільства та сучасної медіапсихології;

2) Формувати у студентів здатність ефективно взаємодіяти з мас-медіа як у якості виробника, так і споживача інформації;

3) Вчити студентів адекватно поводитися в багатоджерельному, агресивному інформаційному середовищі;

4) Навчити студентів виявляти випадки медіаманіпуляцій та запобігати негативним медіавпливам;

5) Вчити студентів методам і прийомам саморегуляції.

6) Заохочувати застосовувати на практиці найкращі надбання вітчизняної та зарубіжної природоохоронної журналістики, писати власні та аналізувати матеріали інших авторів, дотримуючись професійних стандартів;

7) Навчити студентів правильно та доречно використовувати екологічну термінологію у журналістських матеріалах; співпрацювати із природоохоронними організаціями;

8) Вчити відшукувати теми для написання матеріалів на природоохоронну тематику;

9) Навчити здійснювати пошук та збір інформації, необхідної для написання матеріалу на екологічну тематику; писати матеріали на природоохоронну тематику в різних жанрах та для різних типів ЗМІ.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко вій оцінці з дисциплі ни
Ко д	Результат навчання			
1.1	Знати особливості функціонування елементів культури комунікації, а також пошуку, збирання, виробництва і передачі інформації; тенденції розвитку інформаційного суспільства; історію медіапсихології як науки.	Лекція	Теоретична частина залікової роботи 2/1	2%
1.2	Мати уявлення про норми інформаційної поведінки та гігієни; методи захисту від патогенних медіавпливів; основи ментального здоров'я.	Лекція	Теоретична частина залікової роботи 4/2	4%
1.3.	Розуміти взаємозв'язок між формуванням критичного та понятійного мислення у читачів/глядачів/слухачів та їхньою медіакомпетентністю; взаємозв'язок між кліповим мисленням та медіаманіпуляціями.	Лекція	Теоретична частина залікової роботи 4/2	4%
2.1	Вміти розрізняти інформаційний, виразний та образний рівні змісту; визначати механізми побудови парасоціальних стосунків.	Практичне заняття Самостійна робота	Виконання практичних завдань 5/3	15%

2.2.	Вміння здійснювати пошук та відбір фактів, подій, явищ, які становитимуть тематичну основу екранного продукту, використовуючи різні джерела та методики одержання інформації і вміння враховувати вікові особливості сприйняття медіапродукції.	Практичне заняття Самостійна робота	Виконання практичних завдань 5/3	15%
2.3.	Вміння здійснювати аналіз екранної продукції щодо її художніх та медійних особливостей, технологічних знахідок та труднощів на всіх стадіях виробництва, визначати специфіку твору.	Практичне заняття Самостійна робота	Виконання практичних завдань 5/3	15%
3.1	Презентувати результати опрацювання найкращих вітчизняних та зарубіжних наукових розвідок медіапсихологічного спрямування. Здійснювати дослідження медіаконтенту на предмет дотримання ЗМІ «Актив саморегуляції» (№1-5).	Самостійна робота Підсумкова КР	Виконання практичних завдань 35/24	35%
4	Автономність і відповідальність. Критично опрацьовувати найкращі надбаня вітчизняної та зарубіжної медіапсихології, вміти організувати творчо-виробничу підготовку до зйомок, озвучування, спроможність організувати знімально-постановочну роботу над екранним твором.	Практичне заняття Самостійна робота	Виконання практичних завдань Залікова робота 10/5	10%
	разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)					2.2	2.3	3.1	4
Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1				
ПРН-15. Уміти вільно орієнтуватись у сучасному інформаційному просторі. Вміти віднаходити та багатоаспектно вивчати актуальну тему, пояснювати й інтерпретувати факти, розрізняти головне і другорядне. Володіти знаннями принципів роботи з джерелами інформації. Вміти цілеспрямовано працювати з людиною, документом, фактологічним наповненням оточуючої дійсності.	*		*	*			*	
ПРН-12. Усвідомлювати значення мистецтва в загальнокультурній еволюції людства. Характеризувати історичні етапи розвитку мистецтва, класифікувати види, стилі, художні школи і течії, аналізувати основи їх художньої мови. Розуміти природу і зміст мистецтва. Розпізнавати тенденції та закономірності розвитку мистецтва, механізми і способи регуляції художнього життя. Володіти методами комплексного системного аналізу творів мистецтва, явищ художнього життя. Застосовувати набуті знання в професійній діяльності. Усвідомлювати соціальну роль кіно, телебачення, інших типологічно подібних форм видовищного творення, механізми їх впливу на громадську свідомість, принципи функціонування в сучасному світі. Усвідомлювати зв'язки між розвитком технологій та аудіовізуальної культури. Вирізняти елементи художньої виразності інших видів мистецтв. Застосовувати набуті знання в професійній діяльності.		*			*	*		*

7.1 Форми оцінювання студентів:

Модуль 1. Новітні виклики, ризики та феномени інформаційного суспільства

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 3 бали	Max – 5 балів
Виконання завдань, усна відповідь і участь в дискусіях на практичних практичні оцінюються в 3-5 балів	$5*3=15$	$5*5=25$
	Min – 14 балів	Max – 20 балів
Виконання завдань контрольної роботи, перевірка самостійної роботи	$1*14=14$	$1*20=20$
Загальна оцінка за період навчання	29	45

Модуль 2. Прикладні аспекти медіапсихології

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання	
	Min – 3 бали	Max – 5 балів
Виконання завдань, усна відповідь і участь в дискусіях на практичних практичні оцінюються в 3-5 балів	$4*3=12$	$4*5=20$
	Min – 9 балів	Max – 15 балів
Виконання завдань контрольної роботи, перевірка самостійної роботи	$1*9=9$	$1*15=15$
Загальна оцінка за період навчання	21	35

Семестрове оцінювання:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	29	21	10	60
Максимум	45	35	20	100

Критерії оцінювання:

Завдання до кожного практичного заняття оцінюються у 5 балів – max. 3 бали – min. Враховується глибина розуміння теми, правильність і повнота, вчасність виконання завдання.

5 балів на практичному занятті студент отримує, якщо робота виконана правильно, у повному обсязі, вчасно, з дотриманням рекомендацій викладача.

4-3 бали ставиться у тому випадку, якщо робота має незначні огріхи, неточності або помилки, але виконана у повному обсязі, вчасно, загалом рекомендації викладача дотримано.

2-1 бал ставиться у тому випадку, якщо робота містить суттєві помилки, не дотримано обсяг і терміни виконання (можливий остаточний термін виконання і здачі роботи – 1 тиждень після проведення практичного заняття), а робота повертається на доопрацювання студентів.

0 балів отримують студенти, які не виконали завдання; виконали роботу, але неправильно, із суттєвим зменшенням обсягів виконання завдань, без врахування рекомендацій викладача, невчасно (пізніше, ніж за тиждень після дати проведення заняття), а робота повертається на доопрацювання студентів.

Модульна контрольна робота оцінюється у 20 балів – max., 14 балів – min (1 модуль) та 15 балів – max., 9 балів – min (2 модуль). Враховується вичерпність відповідей на поставлені питання, правильність виконання завдань.

Усього студент може отримати 45 балів за виконання завдань до практичних занять (по 5 балів максимум на кожному занятті: $9*5=45$), максимум 35 балів за виконання модульної контрольної роботи ($1*20=20$) + ($1*15=15$).

$$ЗМ1=(5*5)+20=45$$

$$ЗМ2=(4*5)+15=35$$

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі заліку. Залікова робота має теоретико-практичний характер. Вона передбачає не лише володіння теоретичним матеріалом, а і демонстрацію студентом/студенткою вміння застосовувати його на практиці, глибоко розуміти суть дисципліни.

Критерії оцінювання залікової роботи:

Робота оцінюється у 20 балів максимум та 10 балів мінімум.

Враховується: вчасність виконання роботи (5 балів); оригінальність подачі інформації (5 балів); глибина розуміння феномена, про який йдеться у відеоматеріалі (10 балів).

7.2 Організація оцінювання:

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у формі семестрового оцінювання (семінарські заняття, самостійна робота, модульні роботи). Якщо студент не отримав мінімальних 50 балів, він має скласти колоквиум (чи іншу форму відпрацювання семестрового оцінювання – на вибір викладача), аби відпрацювати дисципліну та бути допущеним до складання заліку.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100

Не зараховано / Fail	0-59
-----------------------------	-------------

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. НОВІТНІ ВИКЛИКИ, РИЗИКИ ТА ФЕНОМЕНИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА				
1.	Тема 1. Медіастрес і медіазалежність під час пандемії. Критичне мислення та фактчекінг.	2	2	4
2.	Тема 2. Кіберсоціалізація в умовах невизначеності та її відображення у медіа. Інфодемія з погляду виробників та споживачів медіапродукції. Дезінфодемія та її наслідки.	4	2	4
3.	Тема 3. Кліпове мислення та кліпова культура. Типи мислення людей Другої та Третьої хвилі (за Е.Тоффлером). Кліпове та понятійне: переваги та недоліки кожного з типів мислення.	2	2	4
4.	Тема 4. Парасоціальні стосунки та їхній вплив на споживачів інформації. Механізми формування парасоціальних стосунків.	2	2	4
5.	Тема 5. Кібербулінг: види, прояви, учасники, групи ризику. Превенція та реагування на факти кібербулінгу.	2	2	6
6.	Контрольна модульна робота за пройденим і матеріалами самостійної роботи.		2	4
Змістовий модуль 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МЕДІАПСИХОЛОГІЇ				
1.	Тема 1. Вікові особливості сприйняття медіапродукції. Вимоги до медіапродукту для дітей та підлітків.	2	2	6
2.	Тема 2. Специфіка подачі у медіа тем смерті, спроб суїциду та завершеного суїциду; «груп смерті» та небезпечних челенджів.	2	2	6
3.	Тема 3. Безпека використання кіберпростору.	2	2	6
4.	Тема 4. Інформаційна гігієна. Ментальне здоров'я у фокусі медіа.	2	2	4
5.	Контрольна модульна робота за пройденим і матеріалами самостійної роботи.		2	
РАЗОМ		20	22	48

Загальний обсяг – 90 год., в тому числі:

Лекції – **20 год.**

Семінарські заняття – **22 год.**

Самостійна робота – **48 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна

1.Зражевська Н.І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль: монографія. Черкаси: видавець Ю.Чебаненко, 2012. 408 с.

2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) (Схвалено постановою Президії Національної академії педагогічних наук України 21 квітня 2016 року). Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/

3. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навч.-метод. посібник / за ред. Л.А.Найдьонової, О.Т.Баришпольця. К. : Міленіум, 2010. 440 с.

4. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор. В.Ф.Іванов. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с. Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>

5. Найдьонова Л. А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу : підручник / Л. А. Найдьонова; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Вид. друге, стер. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2015. 244 с.

Додаткова

6. Белінська І.В. Кіберсоціалізація у контексті професійної підготовки майбутніх журналістів. *Кіберсоціалізація в умовах інформаційної війни*: матеріали науково-практичного семінару (м. Київ, 16 травня 2018 р.). К., 2018. URL.: http://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/Byelinska_I.V_Kibersotsializatsiya_u_konteksti_profesijnoi_pidgotovky_majbutnih_zhurnalistiv.pdf

7. Белінська І.В. Освітньо-виховний вплив розвиваючих фільмів на дітей дошкільного віку. *Морально-етичний дискурс сучасних ЗМІ в координатах викликів доби*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ-Буча, 2016. С. 118–122.

8. Белінська І.В. Роль кіберпрактик у формуванні інтернет-залежності у студентської молоді. *Кіберсоціалізація в умовах інформаційної війни*: матеріали II науково-практичного семінару (м. Київ, 13 травня 2019 р.). К., 2019. Режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/ii-mizhinstytuts...matsijnoyi-vijny/>

9. Белінська І.В. Страх та фобії, що продукуються ЗМК, як інструмент маніпулювання. *Людина в світі інформації*: Матеріали наукового семінару «Соціально-психологічні проблеми медіаосвіти: від медіабезпорадності до медіазалежності». К., 2008. 58 с.

10. Винтерхофф-Шпурх П. Медіапсихологія. Основные принципы : пер. с нем. / П. Винтерхофф-Шпурх. Х. : Гуманитар. Центр, 2007. 286 с.

11.Фролов П.Д. Види інформаційно-психологічних впливів та проблема прогнозування їхніх наслідків. *Людина в світі інформації*: Матеріали наукового

семінару «Соціально-психологічні проблеми медіаосвіти: від медіабезпорадності до медіазалежності». К, 2008. 58 с.

12. Kellner D. Media Culture: Cultural studies, identity and politics between the modern and postmodern / D. Kellner. London; NY, 2000. 357 p.

13. Children and television: a semiotic approach / Robert Hodge and David Tripp. Cambridge, U.K.; 1986.